

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/8/2021
Identifikačné číslo spisu: 5119200918
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5119200918.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: KOLIBA ZP s.r.o., so sídlom Kľačany 211, 027 51 Kľačany, IČO: 47 215 577, zastúpeného JUDr. Roman Hojer s. r. o. advokátska kancelária, so sídlom Šustekova 51, 851 04 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 50 708 953, proti žalovanému: UMBRELLA FF, s.r.o., so sídlom Vojtecha Tvrdého 777/12, 010 01 Žilina, IČO: 46 239 529, zastúpeného advokátskou kanceláriou DPP Martaus & Partners, s.r.o., so sídlom Jána Milca 788/5, 010 01 Žilina, IČO: 51 174 227, o vydanie vecí, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 18Cb/8/2019, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. septembra 2020, č. k. 13Cob/32/2020-237, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 5. decembra 2019, č. k. 18Cb/8/2019-185 vo výrokoch I. a II. konanie v časti o vydanie daňových a účtovných dokumentov žalobcu špecifikovaných vo výroku rozsudku za obdobie rokov 2017 a 2018 zastavil, vo výroku III. uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcovi v elektronickej forme daňové a účtovné dokumenty žalobcu za obdobie roku 2017 špecifikované vo výroku rozsudku a výrokom IV. rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 30. septembra 2020, č. k. 13Cob/32/2020-237 odvolanie žalovaného proti výrokom I. a II. rozsudku súdu prvej inštancie odmietol, vyhovujúci výrok rozsudku súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie má všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“).

2.2. Pokiaľ ide o nevykonanie dôkazu označeného žalovaným, krajský súd zvýraznil, že okresný súd poukázal na sudcovskú koncentráciu konania upravenú v ustanovení § 153 C. s. p., pričom žalovaný až

na pojednávaní uskutočnenom dňa 9. decembra 2019 (ako v poradí druhom pojednávaní, prvé pojednávanie sa uskutočnilo dňa 10. októbra 2019 - pozn. dovolacieho súdu) prostredníctvom svojho zástupcu žiadal vykonať dôkaz prečítaním e-mailu z 25. júla 2018, pričom uznesením súdu prvej inštancie z 24. apríla 2019, č. k. 18Cb/8/2019-65 bol žalovaný za aplikácie § 167 ods. 2 C. s. p. vyzvaný, aby sa v lehote 15 dní od doručenia uznesenia vyjadril k žalobe, uviedol skutočnosti na svoju obranu, pripojil listiny, na ktoré sa odvoláva, označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, spolu s poučením o sudcovskej zákonnej koncentrácii konania. Následne bol žalovaný uznesením okresného súdu z 15. augusta 2019, č. k. 18Cb/8/2019-110 opätovne vyzvaný, aby sa v lehote 15 dní od doručenia uznesenia vyjadril k vyjadreniu žalobcu, uviedol ďalšie skutočnosti, označil dôkazy s poučením o sudcovskej a zákonnej koncentrácii konania. Podľa odvolacieho súdu je potrebné akceptovať postup súdu prvej inštancie, keď žalovaným označený dôkaz na pojednávaní nevykonaný. Na zdôraznenie správnosti postupu okresného súdu krajský súd poukázal aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“ v príslušnom gramatickom tvare) z 15. novembra 2018, sp. zn. II. ÚS 530/2018.

2.3. K námietke žalovaného o nevykonateľnosti výroku rozsudku súdu prvej inštancie s poukazom na charakter žaloby podľa § 126 Občianskeho zákonníka, odvolací súd poukázal na skutkové závery prijaté súdom prvej inštancie a zmluvne vymedzený predmet plnenia. Žalovaný sa zmluvne zaviazal žalobcovi, že bude pre neho viesť účtovníctvo aj v elektronickej verzii. Tvrdenie, že túto verziu žalovaný nemá, lebo sa nachádza u jeho subdodávateľa, odvolací súd odmietol, s poukazom na obsah zmluvného záväzku, pričom zdôraznil, že ak žalovaný plnil svoj záväzok voči žalobcovi prostredníctvom tretej osoby, nezbavuje ho to záväzku voči žalobcovi a zodpovedá tak, akoby záväzok plnil sám.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dňa 5. decembra 2020 dovolanie žalovaný, ktorým sa domáhal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p.

3.1. Dovolaťel namietal, že rozsudok súdu prvej inštancie je nevykonateľný, pričom zdôraznil, že nebolo v konaní preukázané, žeby neoprávnené zasahoval do vlastníckeho práva žalobcu, keďže nebolo preukázané, že by v čase vydania rozhodnutia disponoval s vecami, ktoré žalobca žiadal vydať.

3.2. Žalovaný taktiež namietal, že súd prvej inštancie odmietol vykonať dôkaz - e-mail z 25. júla 2018 - čo odôvodnil ustanovením § 153 C. s. p., avšak týmto dôkazom sa súd ďalej ani nezaoberal, keď mu postačovalo následné vyjadrenie žalobcu, ktoré je v rozpore s týmto dôkazom, v dôsledku čoho postupovali súdy procesne nesprávne a znemožnili mu tým uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práv a na spravodlivý proces.

3.3. Záverom dovolaťel uviedol, že súdy nižšej inštancie riadne nezistili skutkový stav, pričom nemali ani základné informácie o právach a povinnostiach pri vedení účtovníctva a z tohto dôvodu nepoužili pri výklade skutkového stavu relevantné právne normy súvisiace s právami a povinnosťami pri vedení účtovníctva, ktoré významne súvisia s predmetom sporu.

4. Žalobca vo vyjadrení z 24. marca 2021 navrhol dovolanie odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ďalej aj „najvyšší súd“), ako súd dovolací (podľa § 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podal avšak žalovaný zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. K prvej dovolacej námietke týkajúcej sa nevykonateľnosti rozsudku súdu prvej inštancie dovolací súd poukazuje nato, že predmetná námietka nie je vymedzená spôsobom predpokladaným v ustanovení § 431 C. s. p., keď žalovaný nešpecifikoval žiadny zo zákonných predpokladov v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., t. j. nedefinoval žiadny nesprávny procesný postup súdov nižšej inštancie, neuviedol, aké jemu patriace práva mu mal procesný postup konajúcich súdov znemožniť v takej miere, že by mohlo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.1. Len pre úplnosť však dovolací súd poukazuje na to, že odvolací súd sa podrobne s predmetným tvrdením žalovaného vysporiadal vo svojom rozsudku (viď body 26. až 29. jeho odôvodnenia). Skutočnosť, že sa žalovaný so závermi odvolacieho súdu nestotožňuje, nie je sama o sebe spôsobilá

založiť prípustnosť dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, osobitne v situácii, keď v dovolaní absentuje akákoľvek relevantná dovolacia argumentácia, ako je tomu aj v rozhodovanej veci.

7. Prípustnosť dovolania žalovaného nemohla založiť ani jeho námietka, že súd prvej inštancie odmietol vykonať ním označený dôkaz, e-mail z 25. júla 2018 s poukazom na znenie ustanovenia § 153 C. s. p.

8. Podľa ustanovenia § 153 C. s. p., strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

8.1. Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu (ods. 2).

8.2. Ak súd na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany neprihliadne, uvedie to v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej (ods. 3).

9. Dovolací súd už vo svojom skoršom rozhodnutí vo vzťahu k sudcovskej koncentrácii konania uviedol, že „podľa článku 8 Základných princípov C. s. p. sú strany sporu povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu. Z článku 10 ods. 1 Základných princípov C. s. p. vyplýva stranám povinnosť postupovať v konaní v súlade so zákonom a podľa pokynov súdu. Súd môže určiť stranám záväznú procesnú lehotu na niektoré procesné úkony (článok 10 ods. 3 Základných princípov C. s. p.). S týmito zásadami je spojená aj povinnosť strán sporu uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania (§ 153 ods. 1 C. s. p.).

Vychádzajúc z uvedeného sú strany sporu povinné rešpektovať pokyny súdu smerujúce k prejednaniu sporu, pričom zákon umožňuje súdu určiť stranám záväznú lehotu na predloženie vyjadrení obsahujúcich skutkové tvrdenia, prípadne na predloženie návrhov na vykonanie dôkazov s tým, že v prípade nedodržania predmetnej lehoty súd nemusí na neskôr predložené tvrdenia alebo návrhy prihliadnuť, čo predstavuje procesnú preklúziu práva. Účelom sudcovskej koncentracie konania bolo zabezpečiť rýchlosť a hospodárnosť súdneho konania a zamedziť tak špekulatívnemu postupu strán (napr. v podobe oneskorene predkladaných vyjadrení obsahujúcich nové skutkové tvrdenia alebo nové návrhy na vykonanie dokazovania, ktoré bolo možné predložiť v skoršom štádiu konania) smerujúcemu k zbytočnému predlžovaniu konania (a k vzniku priťahov v konaní), a zabezpečiť tak, aby poskytnutie súdnej ochrany bolo rýchle a účinné. Táto skutočnosť je o to výraznejšia, ak je strana sporu zastúpená advokátom, ktorý by mal chápať význam a dôsledky sudcovskej koncentracie konania, a ktorý by mal mať dostatočné vedomosti na to, aby posúdil, že nerešpektovanie výzvy súdu spojenej so sudcovskou koncentraciou môže mať za následok stratu sporu na strane svojho klienta“ (k tomu viď uznesenie najvyššieho súdu z 26. februára 2019, sp. zn. 3Obdo/43/2018, body 8.1. a 9. jeho odôvodnenia).

9.1. Rovnako tak dovolací súd poukazuje na uznesenie ústavného súdu z 15. novembra 2018, sp. zn. II ÚS 530/2018 (na ktoré odkázal v napadnutom rozsudku aj krajský súd), v ktorom ústavný súd okrem iného uviedol, že „sudcovskú koncentraciu konania uplatňuje príslušný sudca podľa vlastnej úvahy spadá do jeho kompetencie rozhodnúť, či na prostriedok procesného útoku, či obrany, ktorý strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania, bude prihliadať“ (viď bod 10. jeho odôvodnenia).

9.2. Citované judikatórne závery sú podľa názoru vec rozhodujúceho dovolacieho senátu plne aplikovateľné aj v rozhodovanom spore.

10. Pokiaľ ide o dovolateľom označený a okresný súdom nevykonaný dôkaz, s poukazom na platnú a účinnú právnu úpravu je právom strany navrhovať a predkladať dôkazy, avšak tomuto právu zodpovedá povinnosť strany navrhnuť a predložiť ich súdu včas s prihliadnutím na zásadu rýchlosti a hospodárnosti konania sledujúc tak cieľ, aby bola vec, čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá (t. j. spravidla na jedinom pojednávaní). Uvedené znamená, že pokiaľ vec prejednávajúci sudca na súde prvej inštancie

využije sudcovskú koncentráciu, ktorej využitie ako možnosť pripúšťa právna úprava, strana nenavrhne s v spore vykonanie určitého dôkazu hneď, ako je to možné, vystavuje sa riziku, že v prípade neskôr uplatneného dôkazného návrhu (t. j. v neskoršom štádiu konania) môže súd takýto dôkaz odmietnuť vykonať, osobitne v situácii, ak by to viedlo k odročeniu pojednávania a nariadeniu ďalšieho pojednávania.

10.1. V kontexte rozhodovaného sporu je významné, že okresný súd v uzneseniach z 24. apríla 2019, č. k. 18Cb/8/2019-65 z 15. augusta 2019, č. k. 18Cb/8/2019-110 žalovaného poučil o sudcovskej koncentrácii konania a jej následkoch, pričom žalovaný ani vo vyjadrení k žalobe a ani v duplike nenavrhol vykonanie dôkazu oboznámením s obsahom e-mailu z 25. júla 2018, rovnako tak ho nenavrhol ani na prvom pojednávaní vo veci uskutočnenom dňa 10. októbra 2019. Vykonanie tohto dôkazu žalovaný (zastúpený advokátom) až na druhom pojednávaní konanom dňa 5. decembra 2019. Z tohto dôkazného návrhu zároveň nevyplýva, že by ním žalovaný reagoval až na skutočnosti, ktoré by vyplynuli až z priebehu tohto pojednávania, a teda je zrejmé, že žalovaný mohol vykonanie tohto dôkazu navrhnúť už skôr. Taktiež je významná tá skutočnosť, že žalovaný ním označený dôkaz súdu vôbec nepredložil a je nepochybné, že za účelom vykonania takéhoto dôkazu by došlo k zmareniu účelu pojednávania a bolo by nevyhnutné nariadiť ďalšie pojednávanie. Osobitne dôležitá je aj tá skutočnosť, že žalovaný bol počas celého sporu zastúpený advokátom, ktorý mu mal poskytnúť kvalifikovanú právnu pomoc, a od ktorého sa legitímne očakáva (k tomu viď aj článok 11 ods. 3 Základných princípov Civilného sporového poriadku), že je oboznámený so základným procesným kódexom, ktorý upravuje civilné konanie, a to vrátane právnej úpravy prostriedkov procesnej obrany a sudcovskej koncentrácie konania a následkov s ňou spojenými.

10.2. S poukazom na uvedené má dovolací súd za to, že žalovaný vykonanie predmetného dôkazu nenavrhol s prihliadnutím na hospodárnosť a rýchlosť konania včas, ako to predpokladá ustanovenie § 153 ods. 1 C. s. p., ale až na druhom pojednávaní vo veci - s tým, že prípadné vykonanie tohto dôkazu by si vyžiadalo nariadenie ďalšieho, v poradí tretieho pojednávania - čím boli splnené zákonné podmienky pre neprihliadnutie na dôkazný návrh žalovaného podľa ustanovenia § 153 ods. 2 C. s. p. Zároveň okresný súd tento svoj postup v odôvodnení rozsudku (v bode 42. odôvodnenia) vysvetlil, ako to predkladá odsek 3 ustanovenia § 153 C. s. p.

10.3. V rozhodovanom spore tak boli splnené všetky zákonné podmienky pre aplikáciu sudcovskej koncentrácie konania súdom prvej inštancie. V tejto súvislosti platí, že základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní (II. ÚA 122/05, III. ÚS 591/2013). Preto v posudzovanej veci chýba základný predpoklad, ktorý môže zakladať prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., a to „nesprávny procesný postup“.

11. Pokiaľ ide o tvrdenie žalovaného, že súdy nižšej inštancie nezistili riadne skutkový stav veci, dovolací súd poukazuje, že predmetné tvrdenie je iba všeobecné, bez akéhokoľvek presahu na dovolací dôvod podľa ustanovenia § 431 C. s. p. Pritom platí, že dovolací súd nie je súdom skutkovým a dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na revíziu skutkových zistení súdov nižšej inštancie. Dovolací súd je naopak viazaný skutkovým stavom, ako ho zistili súdy nižšej inštancie (k tomu viď aj znenie ustanovenia § 442 C. s. p.).

11.1. K tvrdeniu dovolateľa, že konajúce súdy neaplikovali relevantné právne normy, je zrejmé, že dovolateľ nesúhlasí predovšetkým s právnym posúdením veci konajúcimi súdmi, ktoré je však možné uplatniť v rámci dovolacieho podľa § 432 C. s. p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 C. s. p., a nie v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 431 C. s. p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. Predmetná skutočnosť vyplýva aj z judikátu č. R 24/2017, podľa ktorého nesprávne právne posúdenie veci nezakladá procesnú vadu zmätočnosti.

11.2. Dovolací súd z uvedeného dôvodu konštatuje, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní neznemožnil žalovanému realizáciu jemu patriacich procesných práv, a preto konanie pred krajským súdom nebolo poznačené dovolateľom tvrdenou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p.

12. Vzhľadom k tomu, že konanie pred súdmi nižšej inštancie nebolo poznačené namietanou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p., najvyšší súd dovolanie žalovaného odmietol

podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je procesne prípustné.

13. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C. s. p.).

14. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súd Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.